

۸-۱-۱- عملکرد سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان

حمایت از تولیدات داخلی، حمایت از مصرف‌کنندگان در برخورد با نوسانات غیر معمول قیمت‌ها، انجام تحقیقات و ارائه طرح‌های ضروری در جهت متعادل ساختن قیمت‌های وارداتی و تولیدی، تشویق صادرات، بازرسی و نظارت بر قیمت و توزیع کالاهای تولیدی و وارداتی و خدمات مشمول در تمام بخش‌ها اعم از دولتی، تعاونی، خصوصی و نهادها، نظارت بر اجرای قیمت‌ها و رسیدگی به تخلفات براساس قانون تعزیرات، تدوین و اجرای روش‌های کارآمد بازرسی و نظارت، نظارت بر شبکه‌های توزیع کالاها و خدمات و مبارزه با عرضه و توزیع کالاهای قاچاق از جمله اهداف سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان می‌باشد.

در سال ۱۳۹۴، تعداد بازرسی‌های انجام شده از واحدهای صنفی توسط بازرسان این سازمان ۶/۱ میلیون فقره بود که نسبت به سال قبل ۲۰/۸ درصد کاهش نشان می‌دهد. در این سال تعداد پرونده‌های تشکیل شده برای واحدهای صنفی متخلف ۳۴۰ هزار فقره بود که نسبت به سال ۱۳۹۳، ۱۲/۴ درصد کاهش نشان می‌دهد. تعداد تخلفات کشف شده از واحدهای صنفی متخلف نیز با کاهش ۱۳/۶ درصدی به ۴۲۱ هزار فقره رسید. همچنین، تعداد شکایات مردمی رسیدگی شده

براساس آمار مقدماتی حساب‌های ملی، در سال ۱۳۹۴ ارزش افزوده بخش بازرگانی داخلی به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰ نسبت به سال قبل معادل ۵/۸ درصد کاهش یافت. در این سال ارزش افزوده بخش بازرگانی داخلی به قیمت‌های جاری ۱۴۶۶/۴ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل ۰/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. این ارزش افزوده نتیجه تولیدات داخلی کالاهای کشاورزی و صنعتی به ترتیب به میزان ۱۸۸۹/۴ و ۴۰۵۱/۲ هزار میلیارد ریال و نیز کالاهای وارداتی عرضه شده به بازار داخلی به میزان ۱۷۲۴/۵ هزار میلیارد ریال می‌باشد.

در سال مورد بررسی، سهم ارزش افزوده بخش بازرگانی داخلی از تولید ناخالص داخلی ۱۳/۲ درصد بود که در مقایسه با سال قبل ۰/۲ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

۸-۱-۱- اقدامات دولت جهت تنظیم بازار داخلی و تامین کالاهای اساسی

تنظیم و اجرای سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و مقررات بازرگانی کشور، حفظ تعادل تولیدات داخلی و کالاهای وارد شده به کشور از طریق بررسی و نظارت دائم و اتخاذ تدابیر مقتضی جهت کنترل قیمت‌ها و نظارت بر توسعه و تجهیز شبکه توزیع کشور، ایجاد هماهنگی‌های لازم در مورد توزیع کالاهای مورد نیاز عمومی و سایر امور مرتبط از جمله وظایف دولت در حوزه تنظیم بازار است.

فصل ۸ بازرگانی داخلی

توسط این سازمان در سال ۱۳۹۴ با کاهش ۱۸/۲ درصدی نسبت به سال قبل از آن مواجه بود.

جدول ۸-۱- عملکرد سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در بازرسی و کنترل واحدهای صنفی

درصد تغییر	سال		تولیدکنندگان در بازرسی و کنترل واحدهای صنفی
	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
۲۰/۸-	۶/۱	۷/۷	بازرسی (میلیون فقره)
۱۲/۴-	۳۴۰	۳۸۸	پرونده‌های متشکله (هزار فقره)
۱۳/۶-	۴۲۱	۴۸۷	تخلفات کشف شده (هزار فقره)
۱۸/۲-	۲۳۴	۲۸۶	رسیدگی به شکایات مردمی (هزار فقره)

ماخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت

جدول ۸-۲- واردات و موجودی انبار کالاهای اساسی عمده

براساس آمار شرکت بازرگانی دولتی ایران، موجودی

گندم این شرکت در پایان سال ۱۳۹۴ با ۱۹/۵ درصد افزایش به حدود ۵/۹ میلیون تن رسید.

در سال ۱۳۹۴، ۸/۴ هزار تن گوشت قرمز توسط بخش

دولتی وارد شد. براساس آمار شرکت پشتیبانی امور دام کشور،

موجودی انبار گوشت قرمز در پایان این سال با افزایش ۲۶/۰

درصدی در مقایسه با سال قبل به حدود ۳/۰ هزار تن رسید.

جدول ۸-۳- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی در فصل بازرگانی داخلی

(میلیارد ریال)

سهم (درصد)	ارقام مصوب		عملکرد		درصد تحقق			
	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۳		
۶۳/۱	۷۶/۲	۱۱/۶	۵۷/۱	۶۰/۱	۱۹۸/۱	۵۲۰/۱	۳۴۶/۹	برنامه تنظیم بازار داخلی (۱)
۳۶/۹	۲۳/۸	۳۳/۹	۸۰/۴	۳۵/۲	۶۱/۸	۱۰۴/۰	۷۶/۹	برنامه تجارت الکترونیکی (۲)
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۵/۳	۶۱/۳	۹۵/۳	۲۵۹/۹	۶۲۴/۱	۴۲۳/۸	جمع کل

ماخذ: قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ و وزارت امور اقتصادی و دارایی، خزانه‌داری کل

۱- شامل برنامه تجهیز، بازسازی و نگهداری تاسیسات ذخیره گندم، تعمیر و تامین تجهیزات و ماشین‌آلات و همچنین برنامه کمک‌های فنی و اعتباری به منظور نگهداری و فرآوری محصولات کشاورزی، احداث تاسیسات نگهداری گندم و بهسازی نانوایی‌ها و تولید مواد اولیه فرش دستباف و ایجاد مجتمع‌های قالی‌بافی می‌باشد.

۲- شامل گسترش فناوری ارتباطات و اطلاعات در وزارت صنعت، معدن و تجارت، پیاده‌سازی خدمات الکترونیکی در گمرکات کشور و ایجاد بسترهای تسهیل تجارت الکترونیک در کشور می‌باشد.

رسید. میزان تحقق اعتبارات تملک دارایی‌های

سرمایه‌ای ملی در برنامه مزبور حدود ۱۱/۶ درصد ارقام

مصوب بود.

در این سال اعتبارات پرداختی بابت برنامه

تنظیم بازار داخلی ۶۹/۶ درصد نسبت به عملکرد

سال قبل کاهش یافت و به ۶۰/۱ میلیارد ریال

۸-۳- تسهیلات بانکی

داخلی از مانده تسهیلات اعطایی نظام بانکی به بخش «بازرگانی، خدمات و متفرقه» و کل بخش‌های اقتصادی به ترتیب ۱۹/۵ و ۷/۱ درصد بود.

بررسی عملکرد بانک‌ها و موسسات اعتباری در سال ۱۳۹۴ نشان می‌دهد همانند سال‌های قبل، بیشترین سهم از مانده خالص تسهیلات اعطایی در بخش بازرگانی (۹۸/۱ درصد) متعلق به بخش غیر دولتی بازرگانی داخلی بود.

در پایان سال ۱۳۹۴، مانده خالص تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری به بخش بازرگانی داخلی با ۲/۲ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۵۲۷/۹ هزار میلیارد ریال رسید. در این میان، مانده تسهیلات اعطایی به بخش غیر دولتی بازرگانی داخلی با ۲/۳ درصد رشد به ۵۱۸/۰ هزار میلیارد ریال و مانده تسهیلات در بخش دولتی با ۰/۱ درصد کاهش به ۹/۹ هزار میلیارد ریال رسید. در سال مورد بررسی، سهم بخش بازرگانی

جدول ۸-۴- مانده خالص تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری به بخش بازرگانی داخلی (۱) (هزار میلیارد ریال)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال			کل
	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲/۲	۱۲/۱	۵۲۷/۹	۵۱۶/۴	۴۶۰/۸
۹۸/۱	۹۸/۱	۲/۳	۱۴/۱	۵۱۸/۰	۵۰۶/۵	۴۴۳/۸
۱/۹	۱/۹	-۰/۱	-۴۱/۶	۹/۹	۹/۹	۱۶/۹
						بخش غیردولتی
						بخش دولتی

۱- بدون احتساب سود و درآمد سال‌های آتی می‌باشد.

جدول ۸-۵- وضعیت معاملات ثبت شده در دفاتر

(تعداد: هزار فقره) اسناد رسمی کل کشور

درصد تغییر	سال		جمع معاملات
	۱۳۹۳	۱۳۹۴	
-۱۶/۰	۱۶۰۹۱/۵	۱۳۵۲۱/۴	بیع
-۱۳/۹	۴۴۱۳/۲	۳۸۰۰/۸	وکالت
-۲۰/۰	۷۵۰۸/۵	۶۰۱۰/۱	رهنی
-۲۱/۳	۸۴۲/۹	۶۶۳/۷	سایر (۱)
-۸/۴	۳۳۲۶/۹	۳۰۴۶/۸	پرونده‌های اجرایی
۳۲/۴	۸۴/۸	۱۱۲/۳	

ماخذ: سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

۱- شامل معاملات صلح، اجاره، تقسیم‌نامه، اقاله، اقرارنامه، تعهدنامه، رضایت‌نامه و سایر می‌باشد.

در سال مورد بررسی، تعداد پرونده‌های اجرایی^(۴) تشکیل شده در خصوص عدم انجام تعهدات مربوط به معاملات ثبت شده در کل کشور معادل ۱۱۲/۳ هزار فقره بود که در مقایسه با سال ۱۳۹۳ حدود ۳۲/۴ درصد افزایش نشان می‌دهد. تعداد پرونده‌های اجرایی تشکیل شده در استان تهران نیز ۱۸/۲ هزار فقره بود که نسبت به سال قبل ۹/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد.

۸-۴- معاملات بازرگانی

مجموع تعداد معاملات ثبت شده در دفترخانه‌های اسناد رسمی کشور در سال ۱۳۹۴ حدود ۱۳/۵ میلیون فقره بود که نسبت به سال قبل ۱۶/۰ درصد کاهش داشت. حدود ۴۴/۴ درصد از معاملات مزبور متعلق به معاملات وکالت^(۱) بود که ۲۰/۰ درصد نسبت به سال قبل کاهش نشان می‌دهد. تعداد معاملات بیع^(۲) و رهنی^(۳) ثبت شده نیز به ترتیب ۱۳/۹ و ۲۱/۳ درصد کاهش یافت. از مجموع معاملات مذکور، حدود ۲۶/۶ درصد در استان تهران صورت گرفت که نسبت به سال قبل ۱۳/۲ درصد کاهش نشان می‌دهد.

۱- سرفصل وکالت شامل ارقام فروش املاک، فروش خودرو و سایر می‌باشد.

۲- سرفصل بیع شامل معاملات قطعی و معاملات با حق استرداد می‌باشد.

۳- تعداد اسناد مشارکت مدنی بانک‌ها و اسناد فروش اقساطی تحت عنوان رهنی گزارش شده است.

۴- پرونده‌ای است که به علت تخلف از انجام تعهدات به استناد اسناد رسمی در اداره ثبت تشکیل می‌شود.

جدول ۸-۶- وضعیت شرکت‌های تعاونی فعال در حوزه بازرگانی داخلی

درصد تغییر	سال	
	۱۳۹۳ ▲	۱۳۹۴
تعداد شرکت	۷۲۴۶	۷۳۱۳
تامین نیاز تولیدکنندگان	۱۶۸۶	۱۷۱۲
تامین نیاز صنوف خدماتی	۴۴۴	۴۶۶
تامین نیاز مصرف‌کنندگان	۵۱۱۶	۵۱۳۵
سرمایه (میلیارد ریال)	۱۷۲۹۲	۱۷۳۱۷
تامین نیاز تولیدکنندگان	۳۱۱۹	۳۱۲۳
تامین نیاز صنوف خدماتی	۳۷۰۴	۳۷۰۶
تامین نیاز مصرف‌کنندگان	۱۰۴۷۰	۱۰۴۸۹
اشتغال (هزار نفر)	۲۶۷	۲۶۸
تامین نیاز تولیدکنندگان	۳۱	۳۲
تامین نیاز صنوف خدماتی	۶۱	۶۱
تامین نیاز مصرف‌کنندگان	۱۷۵	۱۷۵
تعداد اعضا (هزار نفر)	۶۲۵۵	۶۲۶۴
تامین نیاز تولیدکنندگان	۲۳۲	۲۳۴
تامین نیاز صنوف خدماتی	۱۰۵	۱۰۵
تامین نیاز مصرف‌کنندگان	۵۹۱۸	۵۹۲۵

ماخذ: مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

۸-۶- وضعیت واحدهای صنفی

مطابق آمار مرکز امور اصناف و بازرگانان ایران، در پایان سال ۱۳۹۴ تعداد واحدهای صنفی دارای پروانه کسب در سراسر کشور ۲۱۰۵/۷ هزار واحد بود که نسبت به سال قبل ۱۵/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد. از این تعداد واحد صنفی، ۴۸/۲ درصد صنوف توزیعی، ۳۰/۵ درصد صنوف خدماتی و ۲۱/۳ درصد صنوف تولیدی بودند. در سال مورد بررسی، تعداد واحدهای صنفی توزیعی، خدماتی و تولیدی به ترتیب ۱۵/۳ و ۱۲/۷ و ۱۵/۳ درصد افزایش داشت.

جدول ۸-۷- تعداد واحدهای صنفی دارای پروانه کسب در کشور

سهام (درصد)	درصد تغییر		پایان سال		
	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴
کل واحدها	۱۰۰/۰	۱۵/۰	۱۶۰۸/۱	۱۸۲۰/۶	۲۱۰۵/۷
صنوف تولیدی	۲۱/۳	۱۲/۷	۳۵۷/۲	۳۹۸/۳	۴۴۹/۰
صنوف توزیعی	۴۸/۲	۱۵/۹	۷۶۹/۳	۸۷۵/۴	۱۰۱۴/۳
صنوف خدماتی	۳۰/۵	۱۵/۶	۴۸۱/۶	۵۵۶/۹	۶۴۲/۴

ماخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت، مرکز امور اصناف و بازرگانان ایران

۲- در پایان سال مورد بررسی، از مجموع ۲۰۳/۶ هزار شرکت تعاونی ثبت شده در کشور، ۸۲/۲ هزار شرکت فعال بوده و بقیه در وضعیت در دست اجرا (۲۷/۷ هزار شرکت)، غیر فعال (۴۹/۹ هزار شرکت)، منحل و سایر بوده است.
۳- سایر رشته فعالیت‌های شرکت‌های تعاونی عبارتند از: اعتبار، چندمنظوره، خدمات، صنعت، معدن، عمران، فرش دستباف، کشاورزی، مسکن و حمل و نقل.

در سال ۱۳۹۴، معادل ۱۵۴۳/۶ میلیارد ریال سفته و برات در شهر تهران به فروش رسید که در مقایسه با سال قبل ۷/۲ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این سال میزان سفته و برات واخواست شده با ۵۰/۳ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۱۶۲۰/۱ میلیارد ریال رسید^(۱).

۸-۵- شرکت‌های تعاونی

بررسی آخرین وضعیت شرکت‌های تعاونی فعال^(۲) در کشور نشان‌دهنده آن است که تا پایان سال ۱۳۹۴، از مجموع ۸۲/۲ هزار شرکت تعاونی فعال، تعداد ۷/۳ هزار شرکت با هدف فعالیت در زمینه تامین نیاز «تولیدکنندگان»، «مصرف‌کنندگان» و «صنوف خدماتی» فعال بودند^(۳) که نسبت به پایان سال قبل ۰/۹ درصد افزایش نشان می‌دهد. مجموع سرمایه ثبت شده شرکت‌های مذکور ۱۷/۳ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به پایان سال قبل ۰/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. میزان اشتغال‌زایی ثبت شده توسط این شرکت‌ها نیز ۲۶۸ هزار نفر بود که در مقایسه با پایان سال گذشته ۰/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. در پایان سال مورد بررسی، تعداد اعضای تعاونی‌های فعال با ۰/۱ درصد افزایش نسبت به پایان سال ۱۳۹۳ به ۶/۳ میلیون نفر رسید. در پایان سال مورد بررسی، بیشترین تعداد شرکت‌های فعال در حوزه بازرگانی داخلی مربوط به شرکت‌های تامین نیاز مصرف‌کنندگان بود که سهمی حدود ۷۰/۲ درصد را به خود اختصاص داد.

۱- ارزش سفته و برات فروش‌رفته براساس سه در هزار (فی یا بهای سفته) و ارزش سفته و برات واخواست شده برحسب مبلغ اسمی مندرج در هر برگ (میزان تعهد مالی آن) می‌باشد.